

Sobre la dicció

per Víctor Pallàs

GRAS, Rosa-Victòria
L'actor i la dicció

Barcelona: La Busca edicions.
Secció «Llengua», 1997

Sovint hem assistit a representacions teatrals. És una acció que veiem en directe, en la qual els actors ens fan avinent una ficció, una història, una successió de fets i anecdotari que ens motivarà més o menys. Els recursos que es fan servir són aquells mateixos que fem servir en la nostra quotidianitat, sense el maquillatge ni els efectes especials que, per exemple, el cinema usa. Per tant, conceptes com *oratòria*, *eloqüència*, *retòrica*, *prosòdia* afecten directament el quefer diari de la persona, i a vegades d'una manera del tot inconscient.

Quantes vegades no ens hem lamentat d'una manca d'oratòria? ¿O, en un moment determinat, de no haver estat prou eloqüents? En llenguatge televisiu es parla de l'emissió en di-

recte en oposició a la imatge gravada i emesa *en diferit*, molt sovint manipulada destrament per tal d'obtenir l'efecte desitjat en el públic.

La intuïció del directe, doncs, agermana les realitats paral·leles de les representacions teatrals i de la vida, i fa evident la necessitat d'un *control expressiu* a fi de fer arribar allò que interessa al món que ens envolta (a un públic determinat, en el teatre, o al proïsme en general, movent-nos en la societat). Hi ha qui ha dit, parlant planerament, que la vida és teatre, o a la inversa. Probablement tant és una cosa com l'altra, perquè ens referim a conceptes entrelligats.

Aquestes reflexions m'han vingut arran del llibre de Rosa Victòria Gras *L'actor i la dicció*. Aparentment, sem-

bla un títol adreçat exclusivament a aquelles persones més vinculades al món teatral. Els conceptes suara esmentats d'*oratòria*... hi tenen molt a veure, sobretot perquè estan directament associats a un altre: *la dicció*. Però no; si no posseïm una dicció adequada tenim moltes possibilitats de fracassar, ja que més d'un consemblant no s'estarà de mirar-nos de cua d'ull. En aquest món dominat per la retòrica de les imatges no tan sols val l'aparença —ras i curt, *el físic*—, sinó que també compta la *banda sonora*.

Gras s'ocupa d'aquesta banda i ens la il·lustra a través del llenguatge teatral i poètic; fa un repàs d'alguns dels grans dramaturgs i poetes de la nostra realitat cultural, i també examina aquells que han esdevingut punts de referència ineludibles (aquí no vull deixar d'esmentar Shakespeare, a través de les magnífiques versions teatrals sagarrianes o dels seus sonets, traduïts per Carme Montoriol...). És un estudi que supera de molt la condició de llibre especialitzat i que s'obre a l'espectador, genèricament considerat, que som tots.

Gras aconsegueix de donar a aquest llibre seu un to pedagògic que defuig expressament el tecnicisme excessiu al qual tan sovint ens tenen acostumats els teòrics. I és un llibre que permet l'*experimentació*: dels fragments literaris proposats, agafeu-ne un, seguiu-hi les instruccions que l'autora indica i reciteu-lo. El resultat és sorprenent.♦